

5th World Congress for Middle Eastern Studies (WOCMES-5) Sevilla (Španielsko), 16. – 20. júl 2018, <http://www.wocmes2018seville.org>

ATTILA KOVÁCS

V nadväznosti na štyri predchádzajúce kongresy – Mainz 2002 (Nemecko), Ammán 2006 (Jordánsko), Barcelona 2010 (Španielsko) a Ankara 2014 (Turecko) – sa v Seville konal Piaty Svetový kongres blízko-východných štúdií. WOCMES je najväčším a najvýznamnejším vedeckým podujatím v oblasti blízko-východných a severoafrických štúdií na svete.

Hostiteľom a hlavným organizátorom piateho ročníka tohto vedeckého podujatia bola Nadácia troch kultúr Stredomoria (Fundación Tres Culturas del Mediterráneo, <http://tresculturas.org/>) sídliaca v andalúzskej metropole, kde kedysi muslimovia, kresťania a Židia žili spolu v mieri a v ovzduší vzájomného porozumenia. Mesto a jeho kultúrny odkaz vytvorilo nepochybne inšpiratívne prostredie na stretnutie a diskusiu o blízko-východných a severoafrických štúdiách.

Hlavným cieľom kongresu bolo ponúknuť možnosť prezentovať, zdieľať a vymieňať si výskumné a iné vedecké výsledky, skúsenosti a myšlienky. Na kongres sa prihlásilo približne 2400 záujemcov z viac ako 70 krajín z celého sveta. Síce skutočná účasť bolo o niečo nižšia, počet expertov a bádateľov, profesorov a študentov, predstaviteľov médií a vydavateľstiev zo všetkých oblastí a smerov humanitných, spoločenských a príbuzných odborov z celého sveta bola masívna.

Kongres sa realizoval pod spoločnou záštitou ich veľičenstiev Filipa IV., kráľa Španielska a Muhammada VI., kráľa Maroka. WOCMES otváral sám kráľ Filip IV. v aule Sevillskej Univerzity (Universidad de Sevilla) a na otváracjej ceremónii sa zúčastnili predstavitelia andalúzskej vlády, mesta a významné osobnosti kultúrneho a vedeckého života z celého sveta. Podujatie neformálne otvárala večerná slávnostná recepcia v skvostných historických priestoroch kráľovského paláca Alcázar.

Paneli a iné vedecké podujatia kongresu sa realizovali v hlavnej budove Sevillskej univerzity. Kongres sa skladal celkom z 357 tematických panelov, 27 okrúhlych stolov, 15 sympózií a z niekoľko iných sprievodných akcií a bolo vystavaných a prezentovaných 43 posterov. Podujatie využilo tiež niekoľko vedeckých sietí

a projektov na usporiadanie svojich koordinačných stretnutí či workshopov. Kvôli obrovskej účasti – len samotný programový zosieť kongresu má 330 strán – nie je možné predstaviť všetky podujatia WOCMESu, no na základe tých panelov, na ktorých sa autor týchto riadkov osobne zúčastnil, sa dá konštatovať, že na kongrese prevažovali kvalitné, fundované a dobre pripravené a odprezentované príspevky. Bolo tomu tak napriek – či práve možno kvôli – tomu, že vedľa niekoľkých najväčších mien a najvýznamnejších bádateľov danej oblasti pôsobiacich na prestížnych univerzitách, dostali priestor aj bádatelia z Blízkeho východu, Afriky a Ázie, ako aj doktorandi a študenti. Ako prezradil jeden z členov organizačného výboru, WOCMES nehodlá byť exkluzívnym klubom privilegovaných z bohatých univerzít, veď takých konferencií a vedeckých podujatí je až príliš veľa vo svete, ale chce – pri udržaní kvality – poskytnúť priestor pre pomerne širokú paletu vedcov a bádateľov z celého sveta a šancu, aby mohli prezentovať výsledky svojej práce na medzinárodnej úrovni a nadviazať kontakty s kolegami s podobným profilom. Znamenalo to, že tam bolo možné stretnúť autorov klasických až legendárnych štúdií, na ktorých vyrástli celé generácie bádateľov a ktoré tvoria základ curricula kurzov, ale tiež začínajúcich nadaných autorov s mnohými novými nápadmi a podnetmi. Oboje bolo veľmi inšpiratívne a účastníci mohli zažiť neobyčajnú skúsenosť – aké je to byť súčasťou svetovej vedeckej komunity bádateľov z oblasti blízko-východných štúdií.

Na tomto svetovom fóre boli pomerne solídne zastúpení aj orientalisti a bádatelia z iných odborov zo Strednej Európy. Medzi nimi najpočetnejšiu skupinu tvorili vedci z Českej republiky, zastúpení najmä pracovníkmi z Orientálneho Ústavu AV ČR, ale boli prítomní aj niekoľkí bádatelia z Rakúska, Maďarska, Poľska. Slovenskú republiku na kongrese zastupoval len autor týchto riadkov.

Jedným z vrcholov kongresu bolo udelenie veľkej ceny WOCMESu (*WOCMES Award for Outstanding Contributions to Middle Eastern Studies*) spojené so

slávnostným koncertom v priestoroch Teatro de la Maestranza. Cenu dostal významný palestínsky bádateľ Rašíd Chálídí, pôsobiaci aktuálne na Columbia University v USA. Ako odznelo aj v laudácii, profesor Chálídí je jednou z najvýznamnejších autorít v oblasti bádania o palestínskom nacionalizme, arabsko-židovskom a izraelsko-palestínskom konflikte a autorom niektorých z najvplyvnejších štúdií v danej oblasti. Jeho verejná úloha prominentného hlasu palestínskej veci je celosvetovo uznávaná a oceňovaná. Bez Chálídího práce nie je možné pochopiť tento región a jeho historické osudy.

Kultúrne dedičstvo a umelecké diela regiónu boli tiež v centre pozornosti podujatia a vďaka rôznym výstavám (Trois cultures či 'Flux, reflux et Reflets d'instants tannés de lumière'), koncertom (Rock-But, Khansa Batma, Mehdi Nassouli Band, Trio Joubran), festivalom celovečerných hraných, krátkych a dokumentárnych filmov a knižnému veľtrhu, vytvárali príjemnú konferenčnú atmosféru. Dá sa povedať, že mesto po celú dobu podujatia žilo s kongresom. Všade boli vidieť reklamy a iné propagačné materiály WOCMES, vrátane električiek pomalovaných farbami a znakmi kongresu a účastníkov bolo vidieť skoro všade a v každom čase v historickej časti Sevilly.

WOCMES-5 bolo tiež skvelou príležitosťou pre všetkých účastníkov na návštevu Sevilly so svojimi výnimočnými pamiatkami, ktoré sa nachádzajú na Zozname svetového dedičstva UNESCO: katedrály, paláca a záhrad Alcázar a Archivo General de Indias. Výlety do blízkej Cordoby a Granady ponúkajú tiež možnosť navštíviť najdôležitejšie a najlepšie udržiavané príklady kultúrno-historického dedičstva al-Andalus: veľkú mešitu (Mezquita-Catedral de Córdoba) a palácové mesto Madínat az-zahrá v Córdobe, tiež palác Alhambry a záhrady Generalife v Granade.

WOCMES-5 bolo cenným a prínosným, zároveň intenzívnym a hektickým, no aj celkovo zábavným a príjemným vedeckým a spoločenským podujatím a napriek svojej mohutnosti bol organizovaný s určitou eleganciou a veľkoleposťou, ktorou disponuje aj samotná andalúzska metropola. Upevnili sa staré a uzavreli sa mnohé nové odborné a osobné zväzky a účastníci sa mohli vrátiť domov obohatení o nové vedecké poznatky, nápady a podnety, ale aj o mnohé andalúzske kultúrne skúsenosti od flamenca a býčích zápasov (corrida) po *tapas* a iné skvosty miestnej gastronómie.

XXI. Sergejevské čítania (XXI Sergeev's Readings) Panel História Predkolumbovskej Ameriky (History of Pre-Columbian America)

LUCIA CHVAŠTULOVÁ

Pamätná XXI. konferencia prvého vedúceho Katedry starovekej histórie Moskvskej štátnej univerzity, Vladimíra Sergejeviča Sergejeva (1883 – 1941) sa konala 29. januára až 2. februára 2019 v priestoroch fakulty histórie Lomonosovej Moskvskej štátnej univerzity.

Táto výnimočná konferencia sa počas posledných dvoch dekád usporadúva každé dva roky a je to zároveň najväčšia konferencia v Rusku, ktorá sa zaoberá históriou starovekých civilizácií. Napriek tejto tradícii bola tohtoročná konferencia o niečo špeciálnejšia. Ruská komunita mayanistov sa podujala zorganizovať v rámci Sergejevského čítania špeciálny panel História predkolumbovskej Ameriky „History of Pre-Columbian America“, ktorý sa venoval histórii, archeológii, filológii a kultúram predkolumbovských spoločností. Taktiež následné workshopy zamerané na staroveké systémy písma ponúkali štyri rôzne možnosti, z ktorých boli až tri venované mayským hieroglyfom alebo aztéckemu hieroglyfickému písmu.

Úvodné slovo patrilo L. S. Belousovi z Moskvskej štátnej univerzity z Fakulty histórie. Následne poslucháčov privítal člen organizačného výboru S. J. Saprykin a príhovor zakončila profesorka Moskvskej univerzity N. V. Bugaeva.

Spoločné plénum tvorili prednášky od I. A. Ladynin / Moskva, I. J. Surikov / Moskva, S. J. Saprykin / Moskva, A. V. Koptev / Helsinki a ukončil ho Milan Kováč / Bratislava svojou prednáškou „Ten Years of Archeological Research in Uaxactun. Local Records on the Background of Major Events in Maya History“, ktorá, bohužiaľ, ako jediná zaznela v anglickom jazyku. Po ukončení týchto prednášok sa poslucháči rozdelili do viacerých panelov podľa oblasti ich záujmu. Mohli si napríklad vypočuť prednášky o histórii antického Orientu, Grécka, Ríma, klasických kultúr či prednášky z panelu histórie územia severného Čierneho mora, ktoré sa delili na mnohé ďalšie.

Členovia Centra mezoamerických štúdií sa zúčast-

nili panelu s názvom História predkolumbovskej Ameriky, na ktorom zaznelo mnoho zaujímavých príspevkov. Počas prvého dňa si vypočuli: Axayacatl and Tlilquetzpalli: the Combat of Equals? (Anastasia Kalyuta / Petrohrad), La ciencia alemana sobre el estado incaico en la primera mitad del siglo XX (Elena Novoselova / Moskva), From lordship to sajaldom: problem of transformation of the Late Classic Maya political structure in the Western Lowlands (Alexander Safronov / Moskva), Water management in the pre-Columbian Maya culture: Hydraulic systems in Nakum (Dorota Bojkowska / Krakov), El reinado de 'Ajaw Nudo' en Caracol: una revision (Julia Bernatskaya / Moskva), Regional distribution of ball courts: a look to Uaxactun territory between Preclassic and Classic Period (Maria Felicia Rega / Bratislava) a Reconstructing Early Dynastic History of Tikal (Dimitri Beliaev / Moskva).

Počas druhého dňa zazneli príspevky: Las plantas cultivadas del Imperio de los incas en las descripciones de los conquistadores de Francisco Pizarro (Maya Dubossarskaya / Moskva), What do they mean? Introduction to animal symbolism in Adena and Hopewell Culture (Klaudia Jagoda / Krakov), Archeoastronomy of the Ancestral Pueblo culture (Magdalena Lewandowska / Krakov a Radosław Palonka / Krakov), Sociedades aborígenes del Nuevo Mundo en „Décadas de Pedro Martir“ (Eduard Aleksandrenkov / Moskva), Las últimas alfareras mayas chuj, una tradición de manufactura cerámica en el noroccidente de Huehuetenango, Guatemala (Dora Maritza García Patzán / Bratislava a Julio Hernández / Guatemala), Smile or grin: the expression of emotional states in the zoomorphic terracotta of the Maya of 1 millennium B.C. (Irina Viktorovna Demicheva / Nižný Novogorod), Pre-Columbian Background of Modern Maya Curanderismo in Mexico (Natalia Tolsty / Krakov), Reconsidering the Glyph X in the Lunar Series (Sergey Vepretskiy / Moskva), Water bodies in Maya Codices (Galina Borisova/Moskva), Cholan Etymological Database: problems and a few solutions (Evgeniya Vladimirovna Korovina / Moskva), On the Graphic and Lexical Origins of Maya Syllabograms (Harri Kettunen / Helsinki), Into the Depths of Hell: Diversity of Maya Terms for the Underworld (Łukasz Byrski / Krakov), Features of the ruler's names of Tonina (VI-VII centuries) (Daria Osipova / Moskva), A New Term for Classic Maya Ritual Activities in Caves (Sandra Khokhriakova / Moskva) a na záver si vypočuli príspevok On the origin and distribution of lexical cal-

ques in Mesoamerica: The evidence from Teotihuacan (Christophe Helmke / Kodaň).

Tretí deň (31. januára) sa konali úvodné prednášky k workshopom, ktoré slúžili ako predhovor k mezoamerickým písomným systémom či konkrétne k mayskému písmu a ako úvod k samotným workshopom, ktoré začínali poobede daného dňa, a to konkrétne:

1. „Introduction to Maya Hieroglyphic Writing“ (Harri Kettunen / University of Helsinki a Alexander Safronov / Lomonosov Moscow State University), kde sa mohli ľudia oboznámiť s triviálnymi základmi mayského hieroglyfického písma, získať prvé poznatky o rôznych kalendárnych systémoch a prečítať si svoje prvé stély.
2. „Late-to-Terminal Classic Maya History of the Eastern Central Lowlands“ (Christophe Helmke / University of Copenhagen a Dimitri Beliaev / Russian State University for the Humanities), na ktorom sa účastníci venovali rôzne zerodovaným stélam z Naranjo či Yaxha. Nakoniec si tieto svoje zistenia potvrdili pri čítaní Komkom vázy.
3. „Aztec Hieroglyphic Writing: A Word is Worth a Thousand Pictures“ Painting Histories in the Aztec World“ (Albert Davletshin / Russian State University for the Humanities), kde sa účastníci oboznámili s aztéckym hieroglyfickým písmom, jeho princípom fungovania a vyskúšali si rozlúštiť napríklad mená hlavných aktérov rôznych udalostí, ale taktiež aj zistili odlišnosti aztéckych a mayských hieroglyfov.
4. „Introduction to Egyptian Hieroglyphic Writing“ (Olga Tomashevich / Moskva).

Prvého februára, o 18:00, sa konala špeciálna prednáška profesora Milana Kováča (Univerzita Komenského Bratislava) s názvom Newly Reviewed Landscape. LiDAR and the Results of its Use in the Uaxactun Region, Peten, Guatemala.

Konferencia i workshopy boli veľmi úspešné, nadviazali sa nové, medzinárodné kontakty, otvorili sa diskusie k novým témam, či navrhli nové čítania niektorých doposiaľ nerozlúštených mayských hieroglyfov. Organizátori plánujú vydať zborník príspevkov z konferencie. Všetky príspevky zaoberajúce sa predkolumbovskou Amerikou boli nahrávané a videozáznamy sú verejne dostupné na Facebookovej stránke Антропология Америки / Anthropology of the Americas, prípadne na YouTube pod daným názvom príspevku.